

Kurs för gode män och förvaltare

RIKSFÖRBUNDET FRIVILLIGA SAMHÄLLSARBETARE

www.rfs.se

Förutsättningar för god man

- Sjukdom
- Psykisk störning
- Försvagat hälsotillstånd
- Liknande förhållande

Lagstiftning

- Föräldrabalken
- Förmynderskapsförordningen
- Ärvdabalken
- Äktenskapsbalken
- Förvaltningslagen

Behöver hjälp med att

- Bevaka rättigheter
- Förvalta egendom
- Sörja för person

Alla blir myndiga vid 18 år

- ...men alla klarar inte själva till exempel att:
- bevaka sina rättigheter
 - ingå avtal
 - förvalta sin egendom
 - föra talan i domstol
 - söka olika bidrag

Gode mannens egenskaper

- Rättrådig
- Erfaren
- I övrigt lämplig
- Myndig
- Inte ha förvaltare

Rättrådig

- Inte allvarig kriminell belastning
- Inte ekonomisk brottslighet

Erfaren

- Livserfarenhet
- Veta hur samhället fungerar
- Uppdragets karaktär avgörande

I övrigt lämplig

- Personkemin bör stämma
- Finns inga intresseemotsättningar till exempel arvinge
- Inte släkting det finns motsättningar i slakten
- Inte hos kronofogden eller socialtjänsten

Yttrande

- Huvudman
- Make, sambo
- Barn
- Andra närstående
- Överförmyndaren
- Vårdinrättning
- Socialtjänsten

Överförmyndarens uppgifter

- Tillsyn
- Beslut

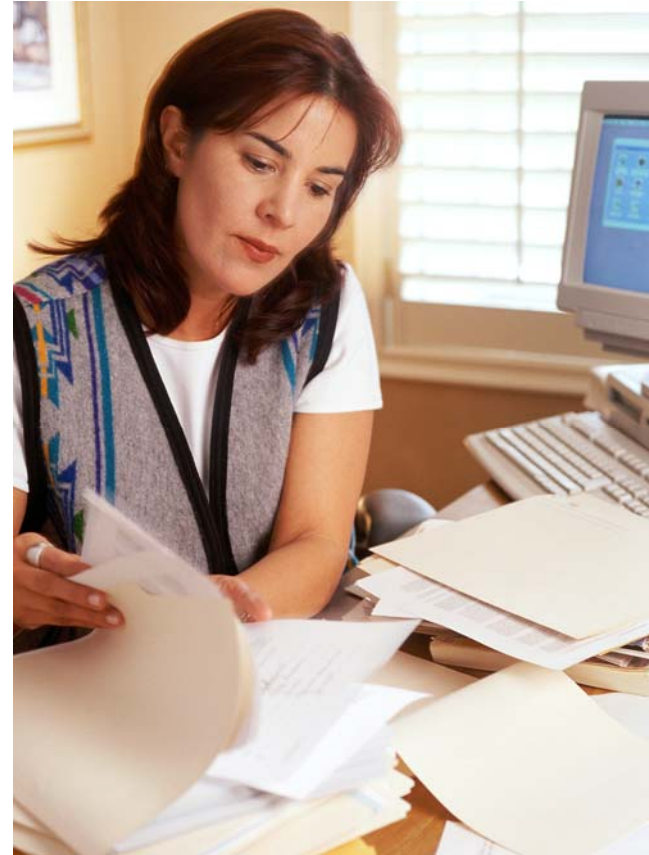

Beslut

- Tingsrätten prövar om förutsättningarna för godmanskap är uppfyllda

Bevaka rätt

- Försäkringskassan
- Kommunen
- Skatteverket
- Andra myndigheter
- Överklaganden
- Fastighetsaffärer
- Dödsbon

Förvalta egendom

- Ha ansvar för huvudmannens ekonomi
- Ta hand om inkomster
- Portionera ut fickpengar
- Betala räkningar
- Förvalta kapital, värdehandlingar och andra tillgångar

Bankmedel

- Den gode mannen ska:
- Se till att banken spärrar de konton som inte behövs för löpande utgifter
- ha överförmyndarens samtycke för uttag från spärrade konton
- ...men huvudmannen har alltid direkt tillgång till sina pengar

Trygghet med skälig avkastning

Viktig princip vid placering av huvudmannens pengar:

- Trygghet för tillgångarnas bestånd
- Endast viss del i aktier eller fonder
- Inte för mycket på lönekonto med låg avkastning

Placering utan överförmyndarens tillstånd

- Värdepapper som garanteras av staten
- De flesta värdepappersfonder
- Mot säkerhet inom 60 procent av taxeringsvärde i fastighet

Nytta

- Nyttan är det primära, inte avkastningen
- Även placerade tillgångar kan användas för levnadskostnader
- levnadsstandard som storleken av tillgångarna och livssituationen medger

Handla för huvudmannens bästa

- Inte för någon annan till exempel, arvingar, anhöriga eller vårdpersonal

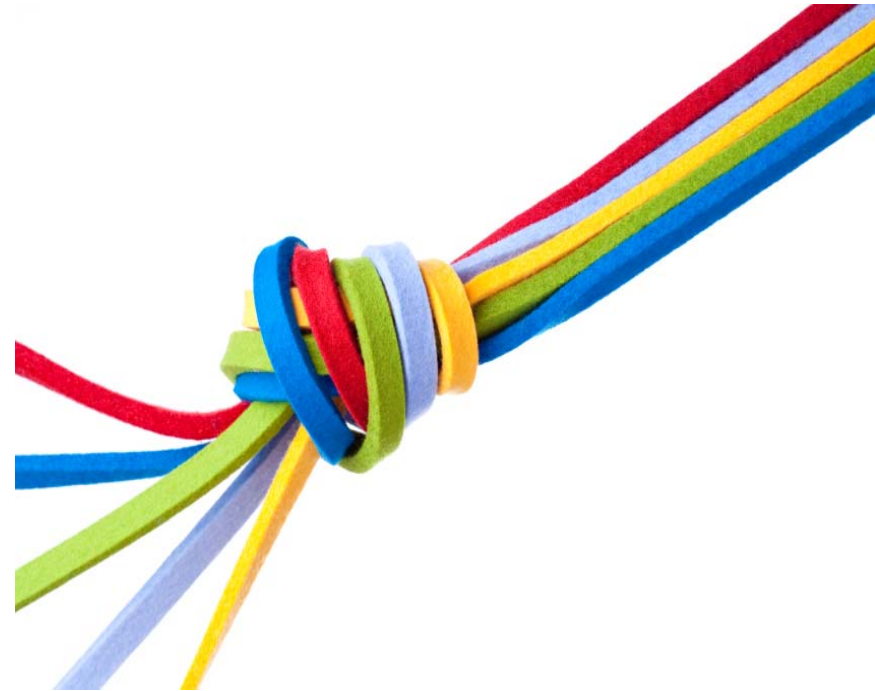
Gåvoförbud

- Gode män får inte ge bort huvudmannens egendom, med undantag för
- Personliga presenter vars värde inte står i missförhållande till huvudmannens ekonomiska villkor
- Gäller även arvsavstående

Ordning och reda

- Inte blanda samman egna tillgångar med huvudmannens
- Inte låna ut egna pengar till huvudmannen

Bankfack

- Huvudmannens samtycke
- Inventering med anställd i banken
- Pengar sätts in
- Testamente får inte öppnas om det är förseglat

När pengarna inte räcker

- Söka bidrag
- Fondmedel
- Omprioritering av levnadskostnader
- Öka fria kontot

Överförmyndarens tillstånd

- Uttag från spärrat konto
- Köp eller försäljning av fast egendom
- Pantsättning av egendom
- Utlåning av huvudmannens medel
- Låna pengar för huvudmannen

Sörja för person

- Besöka sin huvudman och förvissa sig om att allt är bra
- Hålla kontakten med socialtjänst, personliga ombud och det nätverk som finns i övrigt
- Motverka att huvudmannen blir ensam
- Hjälpa till vid högtidsdagar om anhöriga inte finns

Samtycke

- Godmanskap i sig innebär ingen inskränkning av huvudmannens rättshandlingsförmåga
- Samtycke krävs därför om det kan ges
- Samtycke krävs inte vid vardagliga och återkommande utgifter
- Läkarintyg kan visa att huvudmannens rättshandlingsförmåga är så nedsatt att relevant samtycke inte kan ges
- Förvaltarskap eller avveckling av godmanskapet om samtycke vägras

Stridande intressen: jäv

- Kan uppstå mellan huvudman och god man till

exempel vid delägarskap av samma dödsbo

- ...eller om den gode mannen eller en anhörig ska göra affärer
 - med huvudmannen till exempel köpa en bostadsrätt
- En särskild god man ska förordnas om det inte är rätt att företräda huvudmannen

Underrättelseskyldighet

- Den gode mannen ska hålla överförmyndaren underrättad om åtgärder som i betydande omfattning kan påverka den gode mannens förvaltningsansvar

Vad kan man göra?

- Utöka eller begränsa godmanskapet
- Förvaltare
- Byta god man, skyldighet att kvarstå tills ny tillträder
- Avveckla godmanskapet

Förvaltarskap

- Förutsättningar för god man uppfyllda
- Fara för skadliga rättshandlingar
- Huvudmannen förlorar helt kontrollen över de flesta av sina tillgångar
- Ingen omyndigförklaring

Redovisa tillgångar

Redovisa förvaltning

- Förteckning inom två månader från förordnadnet
- Årsräkning senast 1 mars
- Sluträkning inom en månad när uppdraget upphört

Redovisa bankmedel

- Bank
- Kontonummer
- Belopp
- Spärrade konton
- Fritt konto
- Ränta

Redovisa värdepapper

- Aktier
- Fonder
- Obligationer

Redovisa fastigheter

- Taxeringsvärde
- Belåning

Redovisa bostadsrätt

- Bostadsrättsföreningen
- Lägenhetsbeteckning
- Ägarandel
- Belåning

Redovisa lösöre

Lösöre av större värde, till exempel:

- Fritidshus
- Juveler
- Bilar
- Båtar
- Flygplan
- Avelsdjur
- Antikviteter
- Samlingar

Redovisa skulder

- Borgenärer
- Belopp
- Ränta

Gode mannens arvode

- Redogöra för tid för uppdraget
- Huvudmannen eller kommunen betalar
- Kostnadsersättning
- Överförmyndaren beslutar
- beslutet kan överklagas till tingsrätten

Komma igång och avsluta

Tänka på när man börjar som god man

- Anhöriga
- Övriga bekanta
- Bank
- Värdepapper
- Fastigheter
- Skulder
- Andra tillgångar
- Fullmakter
- Budget
- Hemförsäkring
- Post
- Försäkringskassa
- Andra myndigheter
- Hyresvärd
- Abonnemang
- prenumerationer
- Vårdpersonal

Samarbete mellan vårdpersonal och god man

Möte om:

- Huvudmannens medicinska tillstånd
- Regler på vårdinrättningen
- Gode mannens befogenheter
- Vem gör vad?

Kontanter på vårdinrättningen

- Mindre belopp enligt överenskommelse
- Gode mannen ser till att tillräckligt med kontanter finns
- Transaktioner ska signeras av personal

Godmanskapets upphörande

- Annan god man utses
- Godmanskapet upphävs
- Godmanskapet övergår i förvaltarskap
- Huvudmannen avlider

Om huvudmannen avlider

- Godmanskapet upphör
- Slutredovisning lämnas
- Överförmyndarens tillsyn upphör
- Fortsätta att arbeta med fullmakt från dödsboet?

Om den gode mannen avlider

- Dödsboet meddelar överförmyndaren
- Dödsboet gör sluträkning
- Dödsboet ger dödsfallsintyg till överförmyndaren